Daniel Stach - Jak myslí velikáni

Otázky a odpovědi

2. 4. 2020

Autor: Jan Vokřál

Rozhodl jsem se pro přednášku Daniela Stach s názvem Jak myslí velikáni. Přednáška proběhla 19. února 2018 na FF UK v rámci projektů Večery na FF UK a Neurazitelny.cz[1]

Otázka č. 1

Umět vést rozhovoru je nezbytnou vlastností moderátora. Jakým způsobem můžeme tzv. prolomit ledy na začátku rozhovoru a přispět tak k jeho pohodlnější atmosféře?

Americká moderátorka a producentka Terry Gross nabízí jednoduchou radu, jak prolomit ledy na začátku konverzace. Radí začít otázkou: „Řekněte mi něco o sobě“. Tímto tazatel projeví nejen zájem o zpovídaného, ale také empatii a otázka je dosti široká, takže dává dotazovanému prostor vybrat takovou odpověď, která je pro něj v daný moment nejpohodlnější. Užitečné je též sledovat řeč těla a uzpůsobit otázky odhadnutím současného rozpoložení tázaného. Umět druhého člověka rozpovídat je klíčovou schopností nejen při moderování, ale například i při networkingu a formálních firemních večírcích.

Zdroj:

Rozhlasová moderátorka Terry Gross radí, jak snadno navázat konverzaci a prolomit ledy. *Fondik.cz* [online]. 20. 1. 2019 [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: https://www.fondik.cz/zajimavosti-ze-sveta-financi/rozhlasova-moderatorka-terry-gross-radi-jak-snadno-navazat-konverzaci-a-prolomit-ledy

[1] Daniel Stach - Jak myslí velikáni | Neurazitelny.cz | Večery na FF UK. *Youtube.com* [online]. 3. 3. 2018 [cit. 2020-02-04]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=EHMUqZk3LYY

Otázka č. 2

Zmíněna je vědecká společnost Royal Society. Jaká je stručná historie Royal Society?

Královská společnost je britská učená společnost založená pro podporu vědy 28. listopadu 1660 pány Christopherem Wrenem, Robertem Boylem a Johnem Wilkinsem. Její původy leží v tzv. neviditelné univerzitě čili konceptu neformálního setkávání intelektuálů. Královské schválení získala společnost v roce 1663. Hlavním mottem společnosti je latinské *Nullius in verba*, což znamená *Na ničí slova nebude přísahat.* Toto motta odkazuje na to, že každé slovní tvrzení musí být podepřeno fakty skrze vědecké bádání. V roce 1665 Royal Society začíná vydávat první vědecký časopis *Philosophical Transactions*, jedná se o mezník ve vědecké komunikaci. Členy společnost byli v minulosti např. Charles Darwin, Isaac Newton či Albert Einstein. Mezi současné členy patří např. Tim Berners-Lee či Sophie Wilson. První ženskou členkou společnosti se stala v roce 1945 nositelka Nobelovy ceny z roku 1947 Dorothy Hodgkin. Společnost zůstává dodnes nezávislou organizací.

Zdroj:

History of the Royal Society. *The Royal Society* [online]. Copyright © 2019 The Royal Society [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: https://royalsociety.org/about-us/history/

Otázka č. 3

Hyde Park civilizace je zdrojem osvěty vědy. Proč je důležité propagovat a vzdělávat děti k vědeckému poznání?

Věda je součástí každodenního života. Děti jsou typické tím, že chtějí všechno vědět a ptají se. Zahrnout vědu do výchovy malých dětí je tedy vítané, protože dítě učí, jak se ptát, předvídat, pozorovat, testovat a komunikovat svá zjištění s ostatními lidmi. Tyto schopnosti jsou navíc provázány s tvorbou kritického myšlení. Věda pomáhá dítěti budovat klíčové vlastnosti, které uplatní po celý svůj život. Mezi dané vlastnosti patří komunikační, organizační vlastnosti či utváření názorů založených na pozorování svého okolí. Děti jsou přirozenými studenty a pomocí například hry je lze učit vědě již od velmi nízkého věku. Dětství je důležitou součástí při tvorbě charakteru, pokud si bude dítě v dětství osvojovat vědecké metody je pravděpodobné, že získaný respekt a postoj k vědě zůstane dítěti i do dospělosti.

Zdroj:

Learning Liftoff. How to Teach Kids Science and Why It's Important. *Learningliftoff.com* [online]. Sep 7, 2018 [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: https://www.learningliftoff.com/how-to-teach-kids-science-and-why-its-important/

Otázka č. 4

V přednášce je zmíněna Natalia Gobraněvská a její kniha Poledne. O čem kniha pojednává a proč bychom si ji měli přečíst?

Natalia Gorbaněvská byla jedním z osmi lidí, kteří 25. srpna roku 1968 mírumilovně protestovali na Rudém náměstí proti okupaci Československa. O těchto událostech a jejich důsledcích pro aktéry protestů napsala knihu Poledne, která vyšla v originále v samizdatu roku 1969 a u nás v roce 2012. Oficiálně v Rusku byla vydána až v roce 2007. Básnířka Gorbaněvská sesbírala různé dokumenty týkající se demonstrace i pozdějších soudních procesů a poskládala je dohromady, čímž vznikla kniha Poledne. Kniha tak vyniká autentickým podání, kdy Gorbaněvská jen tu a tam zasahuje a vysvětluje určité události zprostředkované primárními dokumenty. Hlavním důvodem, proč si tuto knihu přečíst, je dle mě právě ta ukázka toho, jak se jedinec nebojí postavit převaze a dokáže čelit nespravedlnosti. Nebát se projevit svůj názor i za cenu potrestání.

Zdroj:

KITTLOVÁ, Markéta. Gorbaněvskaja, Natalia Poledne. *iLiteratura.cz* [online]. 6. 11. 2012 [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: http://www.iliteratura.cz/Clanek/30775/gorbanevskaja-natalia-poledne

GORBANEVSKAJA, Natal'ja Jevgen'jevna. *Poledne*. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2012. ISBN 978-80-87211-66-3.

Otázka č. 5

Daniel Stach zmiňuje, jak pro něj bylo důležité učení v souvislostech. Co učení v souvislostech znamená a proč je prospěšné jako druh vzdělávání?

Petra Dočkalová se ve svém příspěvku na EDUin věnuje tzv. myšlení v souvislostech. Dočkalová odkazuje na poznatky izraelského psychologa Reuvena Feuersteina, který se

zabýval v 50. letech minulého století otázkou: Proč se někteří lidé rychleji zapomínají, co se naučili, než lidé ostatní? Odpověď na tuto otázku souvisí s kognitivními deficity těchto lidí, kteří nejsou schopni se učit ze svých chyb, měnit strategie uvažování dle situace apod. Důvodem však nebyla to, že by měli nižší inteligenci, ale že nedokázali myslet v souvislostech. Dočkalová nabízí v článku několik různých cvičení, jak u dětí myšlení v souvislostech souvisí. Prospěšnost tohoto druhu myšlení spočívá v tom, že podporuje logické myšlení nad příčinami a následky. Dnešní společenské problémy neprobíhají odděleně, ale jsou často navzájem propleteny. Například složitost environmentálních krizí si přímo vyžaduje holistický přístup k řešení problémů, a tento přístup může právě myšlení v souvislostech podmiňovat.

Zdroj:

DOČKALOVÁ, Petra. Učení a myšlení, myšlení v souvislostech. *EDUin* [online]. 14. června 2018 [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: https://divoka-karta.eduin.cz/2018/06/14/petra-dockalova-uceni-a-mysleni-mysleni-v-souvislostech/